

Someron kaupunginvaltuustolle

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2013

1. Tarkastuslautakunta

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 71 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa toteutuneet. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava myös talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella. Someron kaupungin taseessa ei ole kattamatonta alijäämää, joten tämä kuntalain säännös ei edellytä tarkastuslautakunnan toimenpiteitä.

1.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastaja

Valtuusto on valinnut toimikaudeksi 2013 – 2016 tarkastuslautakunnan, joka on arviointivuoden ajan toiminut seuraavassa kokoonpanossa:

Matias Roto, puheenjohtaja
Leena Laurén, varapuheenjohtaja
Silja Kulmala, jäsen
Visa Moisander, jäsen
Taina Ruuhilehto, jäsen

Kuntalain 71 §:n mukaan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat valtuutettuja. Päätökset lautakunnassa on tehty puheenjohtajan esittelystä.

Valtuusto on valinnut Someron kaupungin tilintarkastusyhtiöksi BDO Audiator Oy:n. Yhtiön nimeämänä vastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHTT -tilintarkastaja Hannu Laurila. Tarkastukseen on käytetty vuodessa 15 tarkastuspäivää. Tilintarkastaja on osallistunut lautakunnan kokouksiin ja raportoinut lautakunnalle työohjelman toteutumisesta ja keskeisimmistä tarkastushavainnoista.

1.3. Arviointikertomuksen sisältö ja toteutustapa

Kunnanhallituksen on kuntalain 69 §:n perusteella esitettävä toimintakertomuksessa selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Tarkastuslautakunnan arviointikertomus on laadittu toimintakertomuksessa esitettyihin tietoihin perustuen.

Arviointiin liittyen tarkastuslautakunta on pitänyt seitsemän (7) tilivuoteen kohdistunutta kokousta. Lautakunnan työ on painottunut perusturvalautakunnan alaisten tehtäväalueiden

ja tytäryhteisöjen toiminnan tarkasteluun. Lisäksi on saatu kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaukset kokousten alussa.

Toimialojen / lautakuntien päätöksentekoa tarkastuslautakunta on seurannut näiden pöytäkirjoista sopimansa tehtäväjaon mukaisesti.

2. TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1. Talousarvion toteutuminen (sisäiset ja ulkoiset erät)

Vuoden 2013 alkuperäisen talousarvion menot olivat 62,9 milj. euroa. Vuoden aikana hyväksyttiin 2,01 milj. euron lisämäärärahat. Lisäysten jälkeen määrärahoja oli yhteensä 65 milj. euroa. Tuloslaskelman toteutuneet toimintakulut olivat 62,5 milj. euroa, mikä alittaa talousarvion 2,4 milj. euroa. Toimintatuottoja oli budjetoitu 15,8 milj. euroa. Määrärahoja vähennettiin lisämäärärahamuutoksilla 70 000 euroa. Muutosten jälkeen tuloja oli 15,7 milj. euroa. Toteutuma oli 16,1 milj. euroa. Tulojen ylitystä syntyi 0,34 milj. euroa.

Tulorahoituksen riittävyys

Toimintakate (toimintatuottojen ja –kulujen erotus) muodostui 2,78 milj. euroa paremmaksi kuin talousarviossa. Tämä johtuu siitä, että toimintakulut alitettiin ja toimintatuottoja kertyi arvioitua enemmän. Alkuperäisessä talousarviossa toimintakatteeksi arvioitiin 47,1 milj. euroa, mutta lopullinen toteutuma oli 46,4 milj. euroa.

Milj. €	<u>TA 2013</u>	<u>Ta+muut.</u>	<u>TP 2013</u>	<u>Poikkeama</u>
Toimintakate	-47,12	-49,21	-46,43	2,78

Verotuloihin oli budjetoitu 23,5 milj. euroa ja lisämäärärahoja hyväksyttiin 1,3 milj. euroa. Yhteensä verotuloihin oli varattu 24,8 milj. euroa ja toteutuma oli 26 milj. euroa. Näin ollen ylitystä oli 1,2 milj. euroa. Valtionosuuksiin oli varattu 24,2 milj. euroa ja niihin hyväksyttiin 0,6 milj. euron lisämäärärahat. Yhteensä valtionosuuksiin oli siis varattu 24,8 milj. euroa ja toteutuma oli 25 milj. euroa eli ylitystä tuli 0,2 milj. euroa. Edellisenä vuonna valtionosuuksia kertyi 24,4 milj. euroa.

Milj. €	<u>TA 2013</u>	<u>Ta+muut.</u>	<u>TP 2013</u>	<u>Poikkeama</u>
Vuosikate	0,53	0,35	4,74	4,4

Vuosikate oli alkuperäisessä talousarviossa n. 533 000 euroa. Lisämäärärahojen jälkeen vuosikate oli n. 351 000 euroa. Tilinpäätöksessä vuosikate oli kuitenkin 4,74 milj. euroa. Vuosikatearvio ylitettiin siis selvästi.

Suunnitelman mukaisten poistojen (-2,2 milj. euroa) jälkeen tilikauden tulos muodostui n. 2,5 milj. euroa ylijäämäiseksi.

Tilikauden tulos	-1,63	-1,82	2,51	4,33
-------------------------	-------	-------	------	------

Tilikauden ylijäämäksi muodostui 2 514 498 euroa.

2.2. Toiminnan rahoitus

Tulorahoituksen (vuosikate) ja investointien nettomenojen sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen jälkeen rahoituslaskelma osoittaa -0,94 milj. euron rahoitusali-jäämää. Alkuperäisessä talousarviossa vastaava luku oli -8,67 milj. euroa ja muutetussa talousarviossa -9,7 milj. euroa. Rahoitusali-jäämään vaikuttavat investointimenojen määrä sekä vuosikatteen suuruus. Koska vuonna 2013 vuosikate oli 4,7 milj. euroa ja nettoinves-toinnit sekä pysyvien vastaavien luovutustulot yhteensä 5,6 milj. euroa, jäi alijäämää vain vajaa miljoona euroa.

Talousarvioon oli merkitty 8 milj. euroa uutta lainaa, josta nostettiin 3 milj. euroa. Lainoja lyhennettiin vuoden aikana 0,9 milj. euroa. Vuoden lopussa lainaa oli 1 016 euroa/asukas. Kaikkiaan Someron kaupungilla oli lainaa vuoden lopussa 9,3 milj. euroa.

Rahavarat lisääntyivät vuoden aikana 1,8 milj. euroa.

3. TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

3.1. Kaupunginhallitus

Tarkastuslautakunta antaa tunnustuksen kaupunginhallitukselle hyvästä työstä ja haluaa korostaa, että henkilöstöhallintoa kuitenkin kehitetään, jotta tavoite hyvänä työnantajana saavutetaan.

3.2. Elinkeinolautakunta

Elinkeinolautakunnalle asetetut toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet vain osittain. Myönteisenä asiana todetaan, että lautakunta on etsimässä uusia avauksia yritystoimin-nan kehittämiseksi.

3.3. Maaseutulautakunta

Vuoden 2013 toiminnalle on ollut tunnusomaista siirtyminen uuteen alueelliseen hallinto-malliin.

3.4. Perusturvalautakunta

Työtä on paljon ja sitä on tehty suurella sydämellä. Koulutusta on järjestetty kiitettävästi ja siihen on osallistuttu. Työtapoja on uudistettu ja ennakoivaa työtä on painotettu. Perustur-

valautakunnan menot ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti lukuun ottamatta hallinnon ja huollon tulosaluetta, jonka menot ylittyivät varahenkilöiden palkkamenojen osalta.

3.5. Sivistyslautakunta

Tavoitteista Kiiruun koulun peruskorjaus ja piha-alueiden saneeraus ei toteutunut, koska koulu asetettiin käyttökieltoon. Tietoteknisen oppimisympäristön toimivuuden tavoite sekä latu- ja ulkoilureitistön kehittämistavoite toteutuivat vain osittain. Someron kulttuuri tekee hyvää työtä ja toiminta on ollut monipuolista.

3.6. Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta on kokoontunut aktiivisesti ja reagoinut uusiin haasteisiin ripeästi.

3.7. Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta on hoitanut juoksevat asiat ja kyennyt toimimaan tavoitteiden mukaisesti.

3.8. Investoinnit

Investointeihin oli talousarviossa varattu 10,7 milj. euroa. Lisämäärärahoja hyväksyttiin 0,8 milj. euroa, jonka jälkeen määrärahat olivat 11,5 milj. euroa. Toteutuneet menot olivat 5,9 milj. euroa eli 5,65 milj. euroa arvioitua vähemmän. Investointien rahoitusosuuksiin oli alkuperäisessä talousarviossa varattu 1,25 milj. euroa, joka kohdistui Kiiruun kouluun. Näitä ei kuitenkaan kirjattu, koska koulun rakentaminen ei päässyt alkuun. Muita rahoitusosuuksia kirjattiin 0,1 milj. euroa sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja 0,2 milj. euroa.

Suurin investointi vuoden aikana oli vanhusten palvelutalon rakentamisen aloittaminen. Tähän käytettiin 2,6 milj. euroa. Teollisuushallin rakentaminen saatiin päätökseen ja siihen käytettiin vuoden aikana vielä n. 0,5 milj. euroa. Kokonaiskustannukset olivat 1,2 milj. euroa. Muita suurempia investointikohteita olivat jätevedenpuhdistamon typen ja fosforin poiston parantaminen 0,7 milj. euroa ja Kiiruun koulun väistötilojen hankinta 0,7 milj. euroa.

Julkisen käyttöomaisuuden suurimpia kohteita olivat kevyen liikenteen väylien rakentaminen Leivontien ja Sairaalatien varteen yhteensä 0,33 milj. eurolla. Kaavateitä päällystettiin n. 0,1 milj. eurolla ja katuvalaistukseen käytettiin niin ikään n. 0,1 milj. euroa. Yhteensä julkiseen käyttöomaisuuteen käytettiin 0,7 milj. euroa.

4. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että hallintokuntien kokouskutsun liitteenä lähetettävällä esityslistalla tuodaan esille myös viranhaltijapäätösehdotus käsiteltävään asiaan.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginvaltuuston talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet lukuun ottamatta edellä todettuja poikkeuksia.

Somerolla, 20. päivänä toukokuuta 2014

Matias Roto
puheenjohtaja

Leena Laurén
varapuheenjohtaja

Silja Kulmala
jäsen

Visa Moisander
jäsen

Taina Ruuhilehto
jäsen